

Cena za svobodu

Závěrečná zpráva

nms

MARKET RESEARCH

Metodologie

DESIGN VÝZKUMU

On-line sběr dat v Českém národním panelu
Velikost online vzorku: N=1398
Sběr dat: 8.-15.9.2021
Délka dotazníku: 12,5 minut

CÍLOVÁ SKUPINA

Osloven reprezentativní vzorek dle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a kraje. Respondenti mezi 15 až 17 lety a respondenti starší 65 let byli boostováni na základě reprezentativního vzorku.

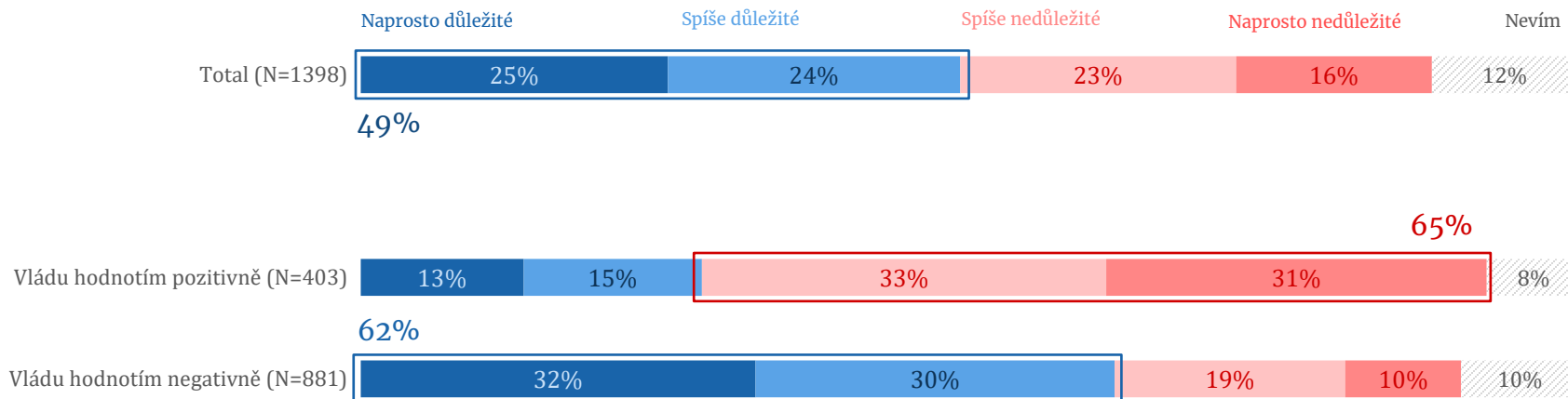
TÉMA VÝZKUMU

- Postoje ke svobodě a demokracii a charakteristiky života v demokracii
- Vnímání českých politiků a jejich vztahu k demokracii
- Problémy současné české společnosti
- Vztah k osobnostem bojujícím za svobodu a demokracii
- Hodnocení současné politické reprezentace
- Volby 2021 a volba osobností aktivních v politice před rokem 1989
- Znalost neziskových organizací

Volba osobností aktivních v politice před r. 1989

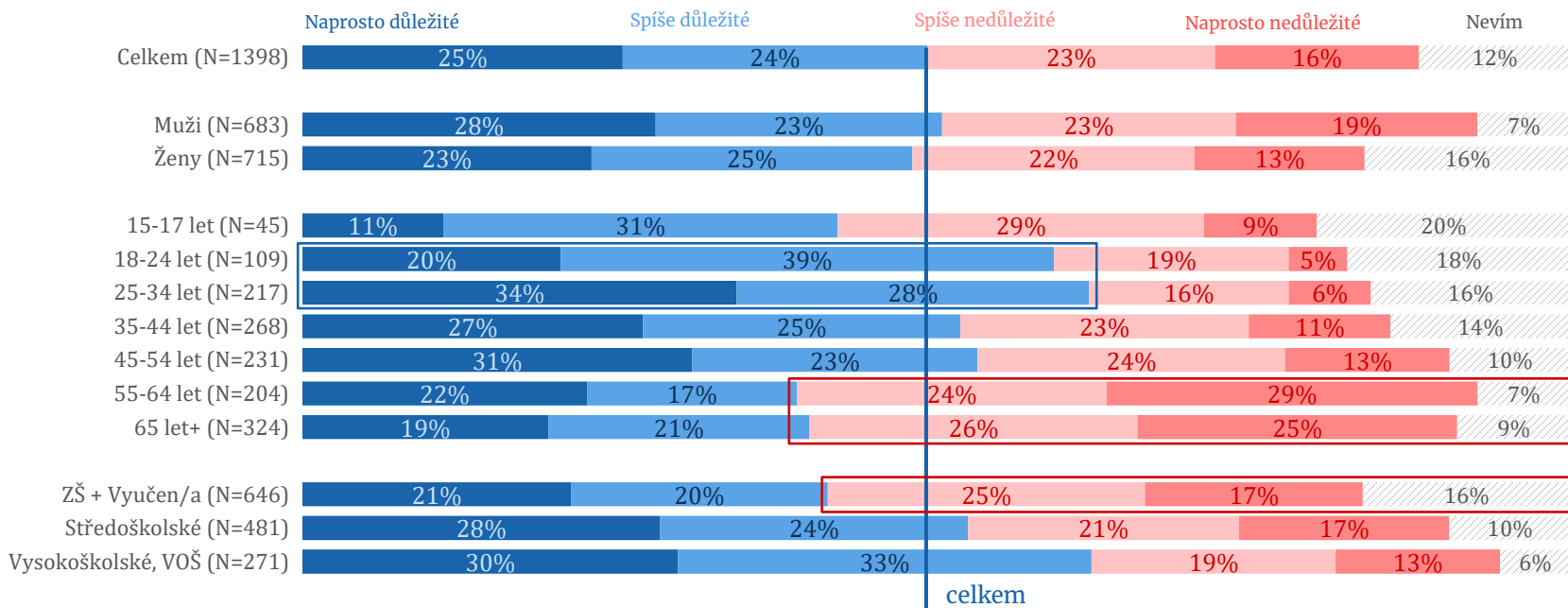
Posuzování aktivity v KSČ a StB před r. 1989

Pro **polovinu občanů ČR** je důležité posuzovat, zda byli dnešní politici aktivní v KSČ / StB před rokem 1989. Pro občany, kteří hodnotí nynější vládu pozitivně, je faktor členství v KSČ / StB **nedůležitý** (65 %). Naopak ti, kteří současnou vládu hodnotí negativně, v 62 % případů říkají, že je **důležité tyto informace posuzovat**.

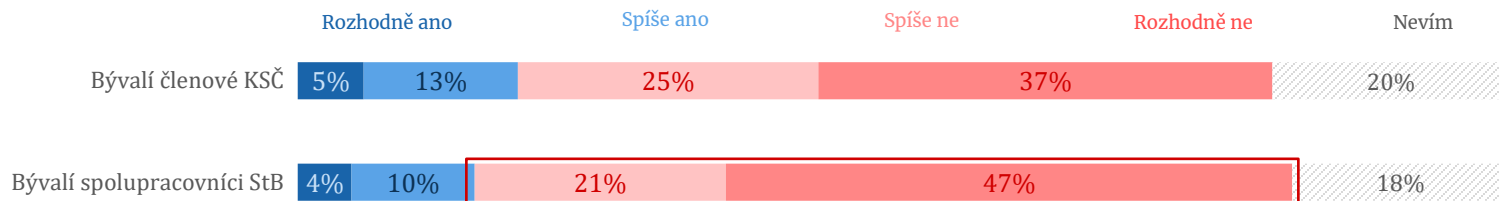
Posuzování aktivity v KSČ před r. 1989 v detailu

Pro **mladší občany** ve věku 18 až 23 let je důležité posuzovat aktivity politiků v KSČ a StB před rokem 1989. Naopak pro **občany starší 55 let** a pro osoby se základním vzděláním je nedůležité. Výsledky jsou statisticky významné.

Volba bývalých členů KSČ / StB

Obecně, bývalí spolupracovníci StB jsou občany ČR odmítáni mírně více než bývalí členové KSČ. V zásadě by však členy KSČ / spolupracovníky StB odmítala volit většina (62 %, resp. 68 %).

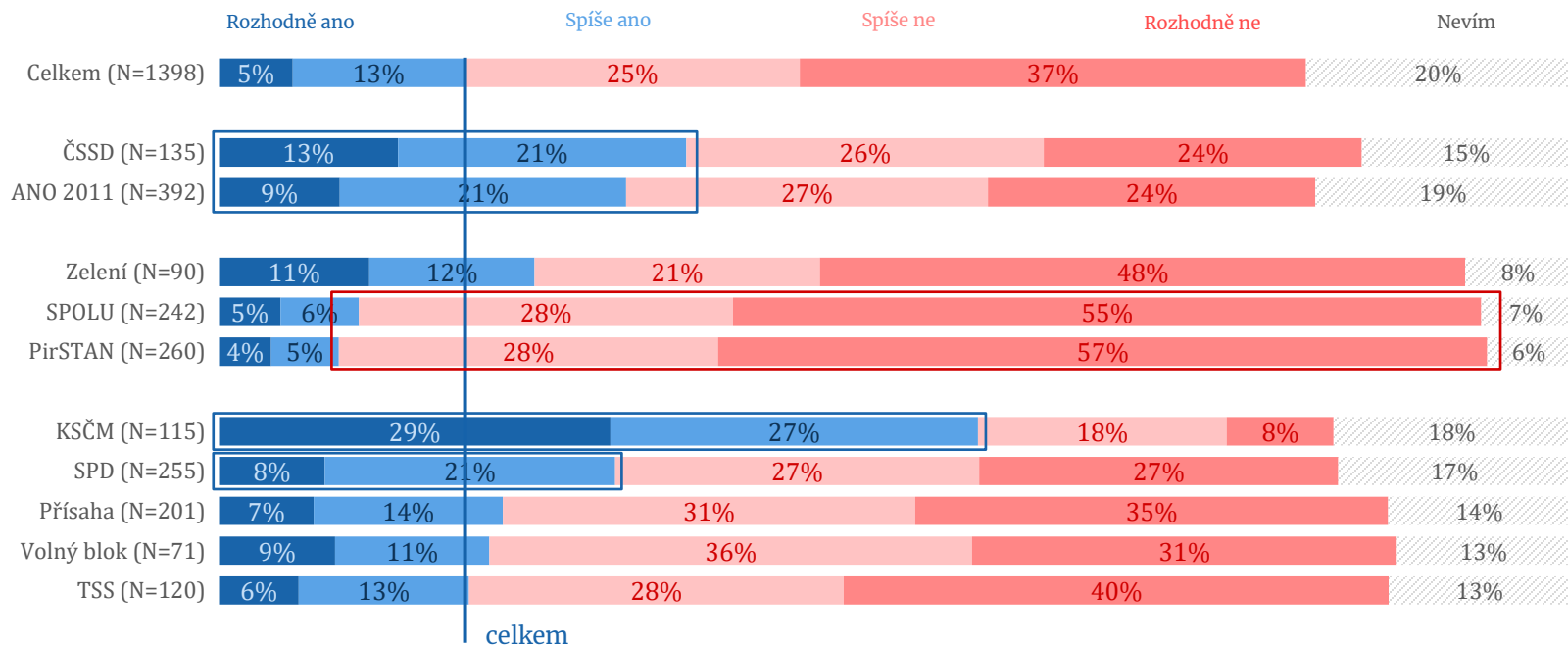
Přibližně **2/3**

občanů odmítají volit politické strany, ve kterých kandidují bývalí členové KSČ / spolupracovníci StB.

Zde připomeňme, že...
- KSČM nepřijatelná pro 68 %
- ANO nepřijatelné pro 51 %

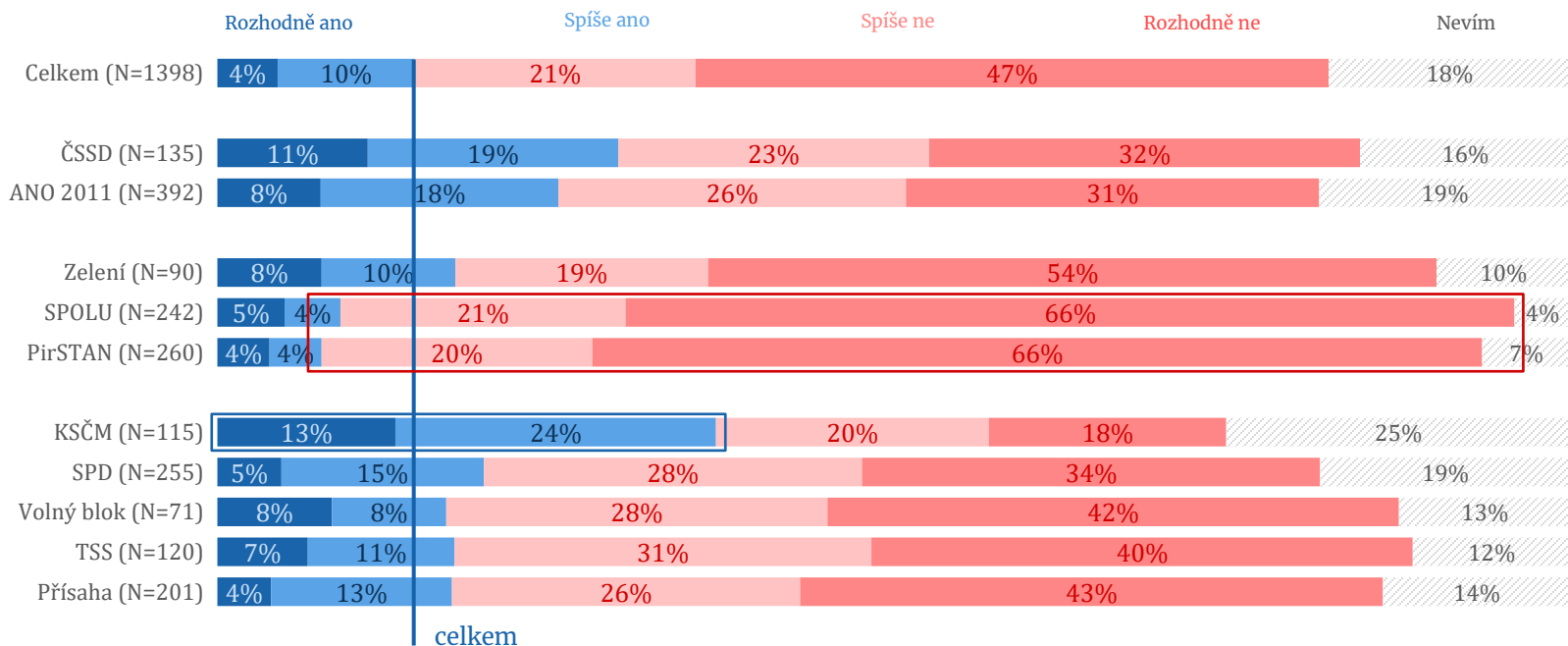
Volba bývalých členů KSČ dle preferencí

Volba strany nebo koalice, v jejichž řadách kandidují bývalí členové KSČ, je nepřekvapivě nepřijatelnější pro příznivce KSČM. I pro zhruba třetinu příznivců ČSSD, ANO a SPD je volba bývalých komunistů v řadách politických stran také přijatelná. Takovou stranu/koalici by naopak odmítalo volit 9 z 10 příznivců PirSTAN a SPOLU.

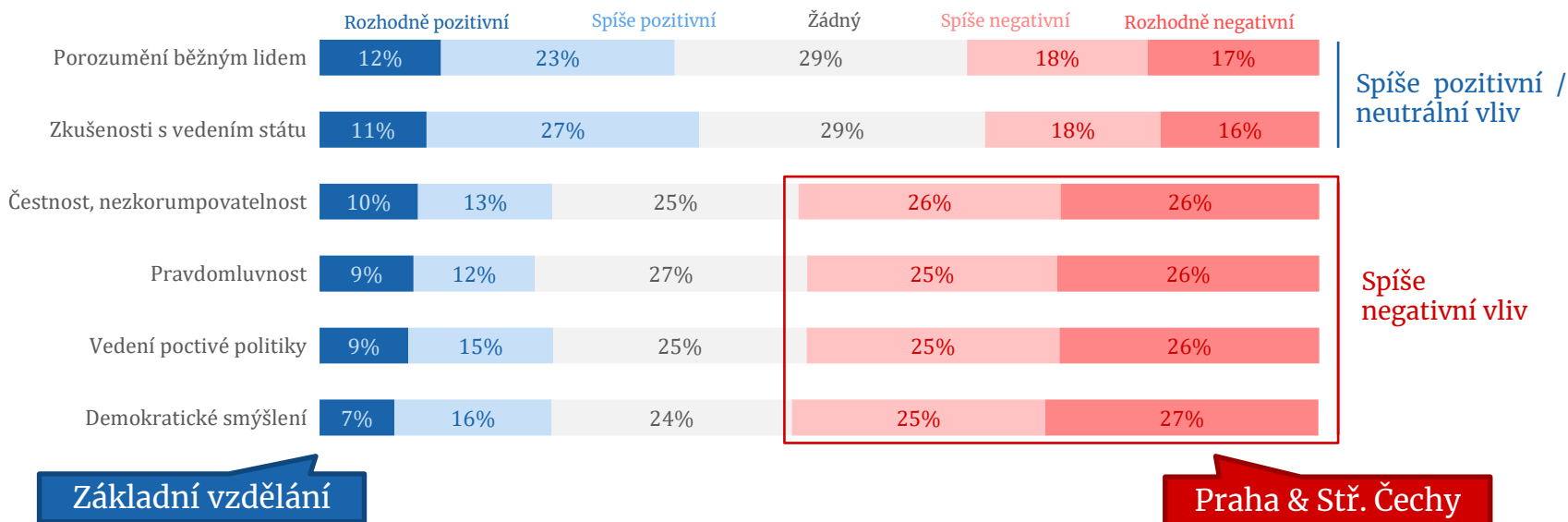
Volba bývalých spolupracovníků StB dle preferencí

Potenciál volby strany, v jejichž řadách kandidují bývalí spolupracovníci StB, odpovídá výsledkům z předešlého slidu, i zde je nejpříjemnější pro příznivce KSČM (37 %). Naopak pro obě demokratické koalice je v cca 85 % nepřijatelná.

Vliv členství v KSČ na schopnosti politika

Přibližně čtvrtina občanů ČR si myslí, že bývalé členství v KSČ nemá žádný vliv na schopnosti daného politika dnes. Čestnost, pravdomluvnost, vedení poctivé politiky a demokratické smýšlení jsou pak politické schopnosti, na které má podle občanů členství v KSČ dnes negativní vliv. Lidé se **základním vzděláním** častěji souhlasí s tím, že **členství v KSČ** má pozitivní vliv na dané vlastnosti. **Občané ČR žijící v Praze a Středních Čechách** si pak častěji než celek myslí, že členství v KSČ má naopak **negativní vliv**.

Vliv členství v KSČ na schopnosti politika dle preferencí

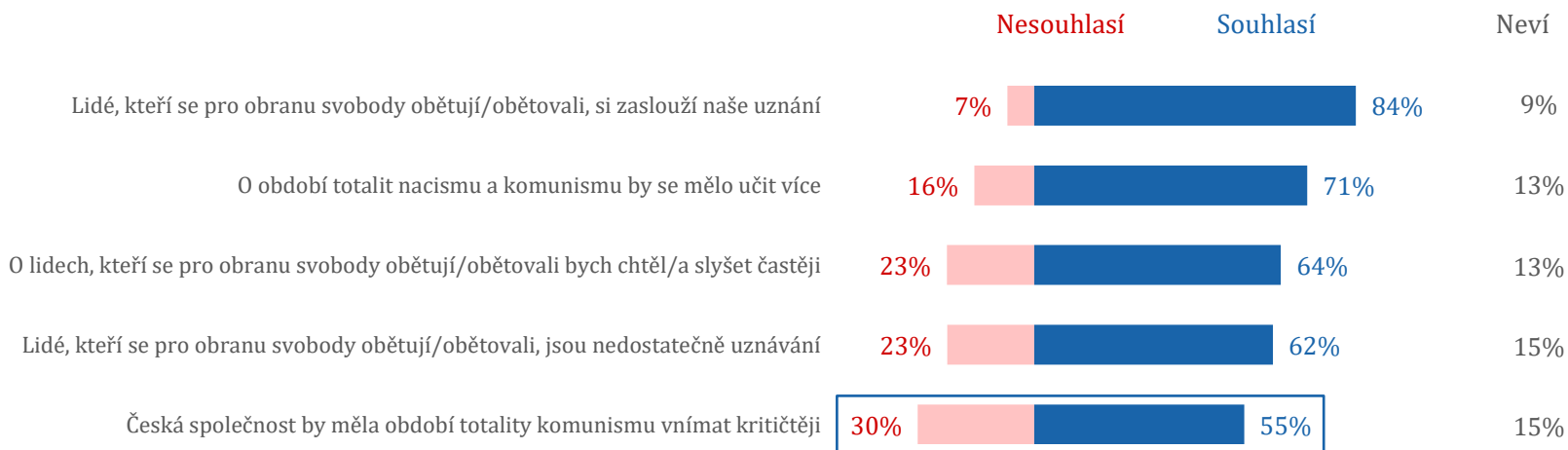
Příznivci ANO, ČSSD, KSČM ale i SPD a Volného bloku souhlasí s tím, že členství v KSČ před rokem 1989 může mít dnes pozitivní vliv na zkušenosti s vedením státu a na porozumění běžným lidem. V obou demokratických koalicích souhlasí s těmito výroky pouze asi čtvrtina příznivců. Naopak **příznivci obou demokratických koalic si nemyslí, že by členství v KSČ mělo pozitivní vliv na hodnotové atributy jako jsou vedení poctivé politiky, demokratické smýšlení, či čestnost.**

	Celkem (N=1398)	ANO 2011 (N=392)	ČSSD (N=135)	PirSTAN (N=260)	SPOLU (N=242)	Zelení (N=90)	TSS (N=120)	KSČM (N=115)	Přísaha (N=201)	SPD (N=255)	Volný blok (N=71)
Zkušenosti s vedením státu	31%	44%	50%	28%	22%	38%	33%	59%	37%	45%	42%
Porozumění běžným lidem	29%	43%	49%	21%	22%	29%	30%	61%	36%	43%	39%
Vedení poctivé politiky	19%	30%	34%	13%	12%	23%	19%	43%	21%	30%	28%
Demokratické smýšlení	19%	30%	33%	13%	14%	26%	23%	45%	26%	30%	32%
Čestnost, nekorumpovatelnost	19%	25%	31%	13%	15%	21%	23%	43%	23%	25%	23%
Pravdomluvnost	18%	26%	30%	13%	12%	23%	22%	43%	22%	25%	25%

Vztah k osobnostem bojujícím za svobodu a demokracii

Vnímání minulého režimu a jeho osobností

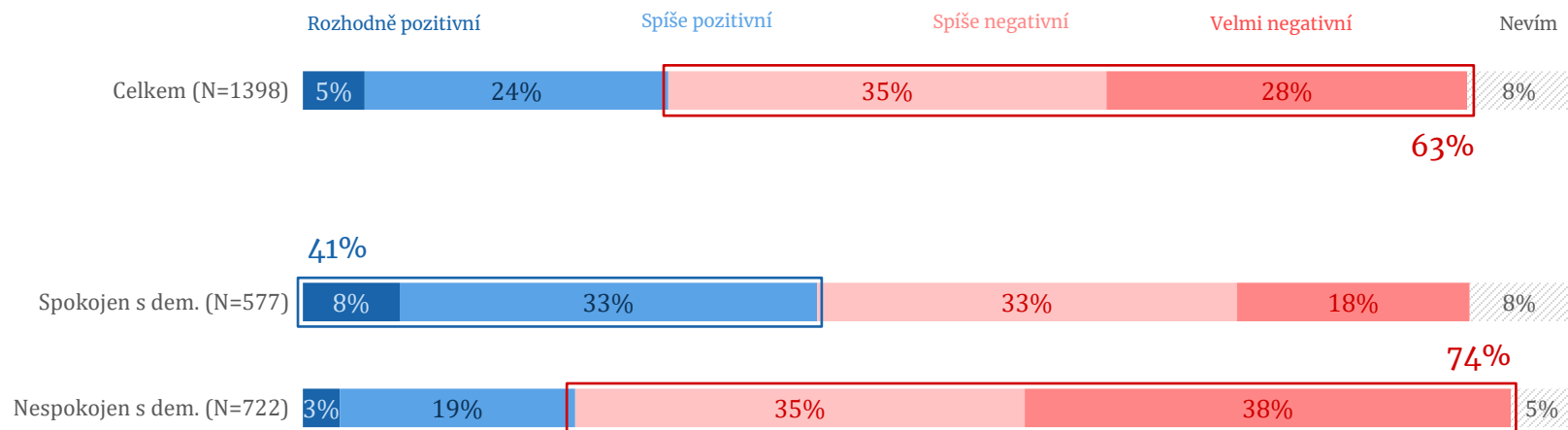
Většina souhlasí s výroky ohledně bojovníků za svobodu a hodnocení minulého režimu. Výrokem, který nejvíce rozděluje je **vnímání období komunismu**. 55 % občanů si myslí, že bychom toto období měli vnímat kritičtěji, zatímco 30 % občanů nesouhlasí.

Hodnocení politické reprezentace ČR

Hodnocení současných vládních představitelů

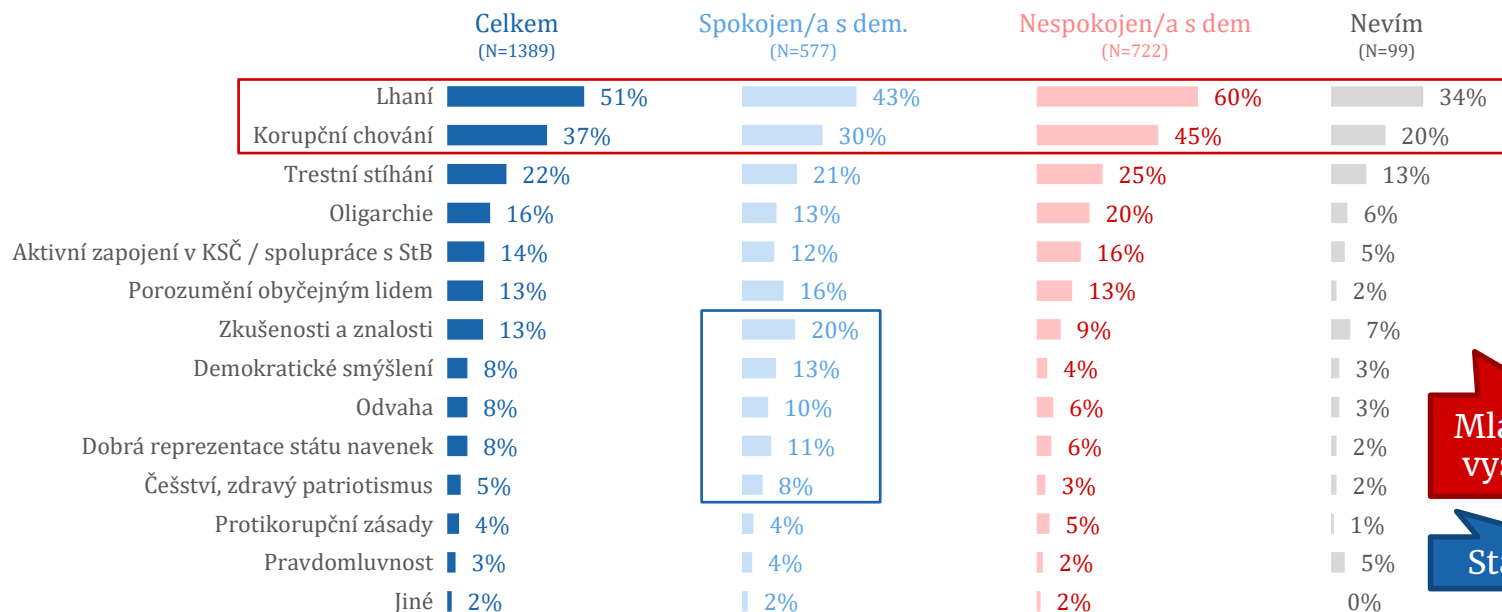
Téměř 30 % občanů je spokojeno se současnou vládou a hodnotí ji pozitivně. Většina (63 %) však současné vládní představitele hodnotí negativně. 8 % občanů nedokáže vládu zhodnotit. **Nespokojenost s demokracií** se pak do velké míry prolíná **negativním hodnocením** současných vládních představitelů.

Vyšší věk, nižší vzdělání

Hodnocení vlastností vládních představitelů

Lhaní a korupční chování jsou obecně dvě nejčastější hodnocení, která občané vládním představitelům přiřazují. Spokojení s demokracií si pak vládu častěji spojují s pozitivními vlastnostmi: zkušenostmi a znalostmi, demokratickým smýšlením, dobrou reprezentací státu, odvahou nebo češtvím. Naopak nespokojení s demokracií v ČR jí přisuzují vlastnosti negativní: lhaní, korupční chování, oligarchie či zapojení v KSČ. Negativní vlastnosti statisticky významně častěji vládním představitelům přiřazují mladší (18 až 34 let) občané a občané s vyšším vzděláním. Starší občané (65+) naopak častěji přisuzují pozitivní vlastnosti.

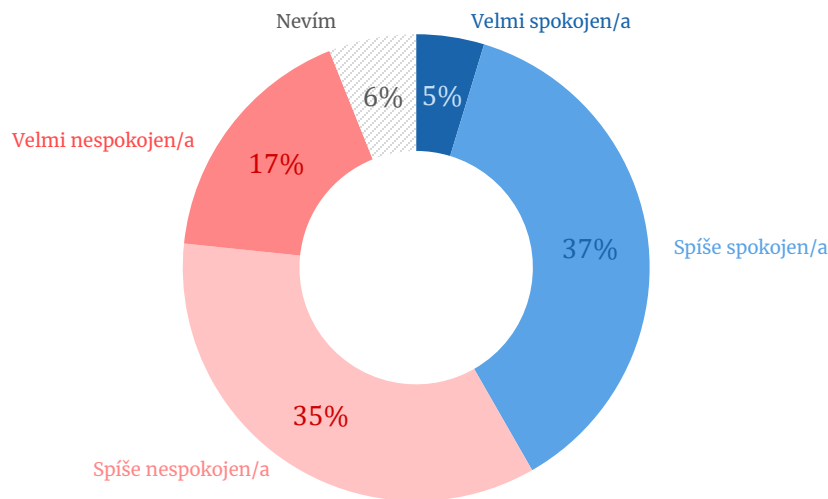
Mladší občané,
vyšší vzdělání

Starší občané

Postoje ke svobodě a demokracii

Spokojenost se svobodou a demokracií

Více jak polovina (52 %) občanů ČR je **nespokojena** s úrovní svobody a fungováním demokracie v ČR. Pouze 5 % občanů je velmi spokojeno s úrovní svobody a fungováním demokracie v ČR.

42 %

respondentů je spokojeno s úrovní svobody a fungováním demokracie v ČR.

52 %

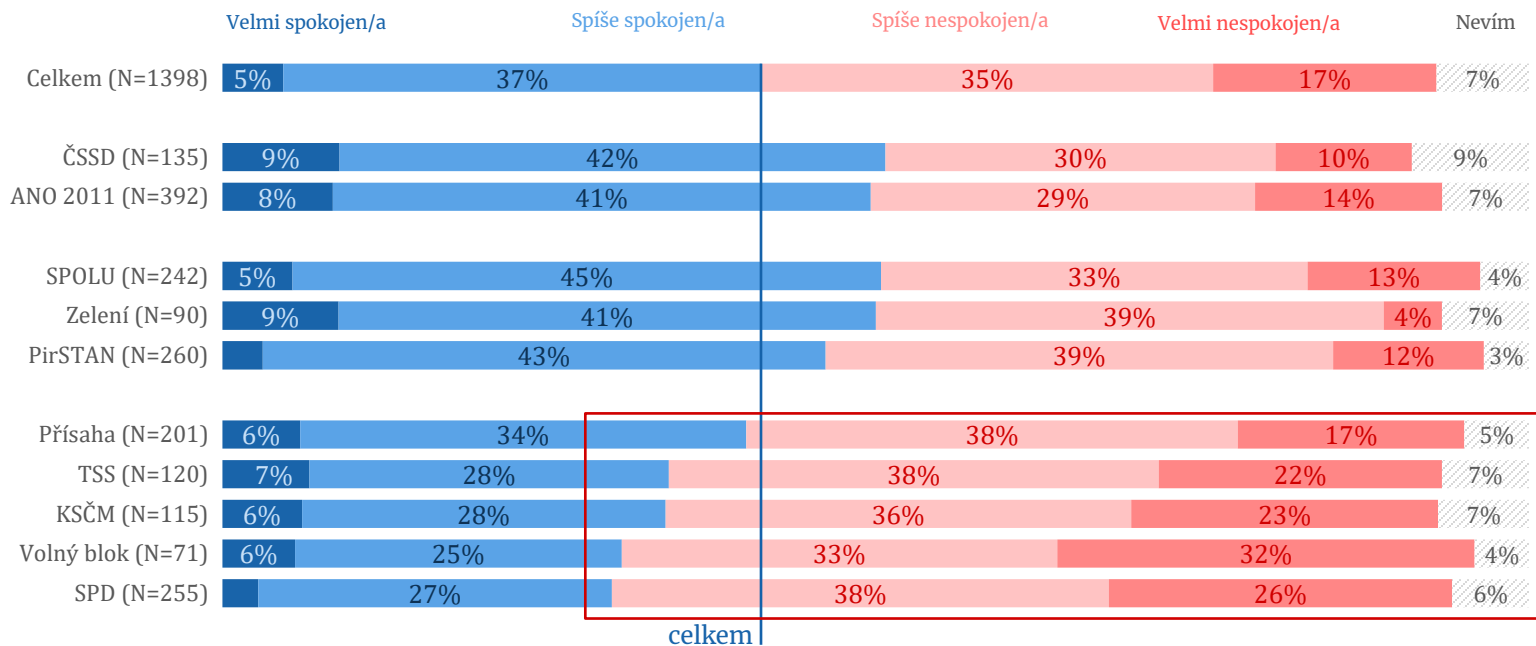
respondentů říká, že je s úrovní svobody a fungováním demokracie nespokojeno.

Spokojenost s fungováním demokracie je dlouhodobě ovlivněna vnímáním aktuální politické situace/reprezentace v zemi, ekonomickou situací země a potažmo jejích občanů, ale i vnímáním korupce apod.

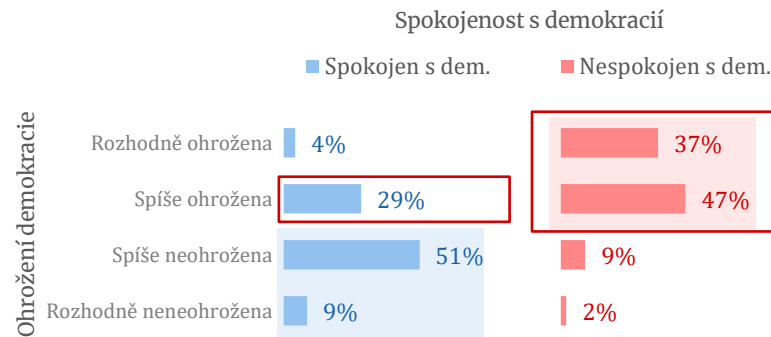
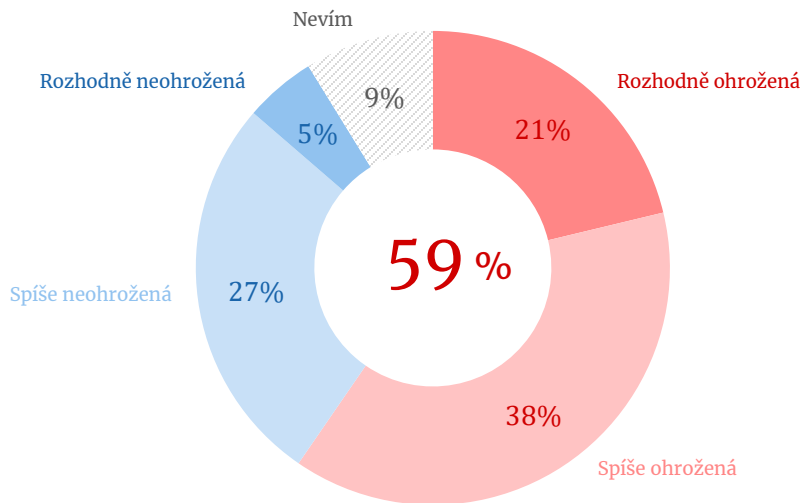
Spokojenost se svobodou a demokracií dle stranických preferencí

Příznivci vládních stran a demokratické opozice jsou s demokracií obecně spokojenější. Mezi nespokojené občany patří především voliči stran SPD, Volného bloku, KSČM nebo TSS (Trikolóra, Svobodní, Soukromníci).

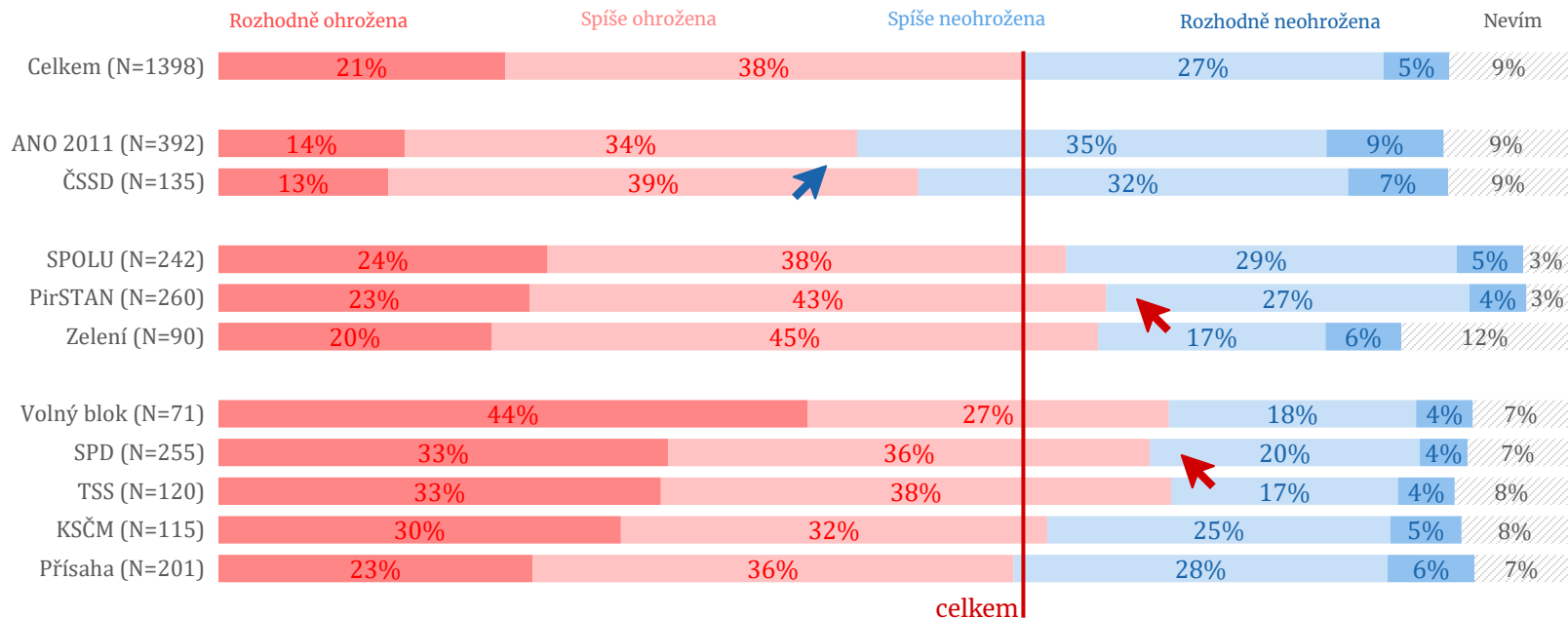
Ohrožení svobody a demokracie v ČR

Tři pětiny občanů ČR vnímají, že svoboda a demokracie v ČR jsou ohroženy (*rozhodně + spíše*). Ohrožení silněji vnímají ti, kteří s úrovní svobody a fungováním demokracie v ČR nejsou spokojeni, ohrožení však vnímá i **téměř třetina (29 %) občanů spokojených s úrovní svobody a fungováním demokracie v ČR.**

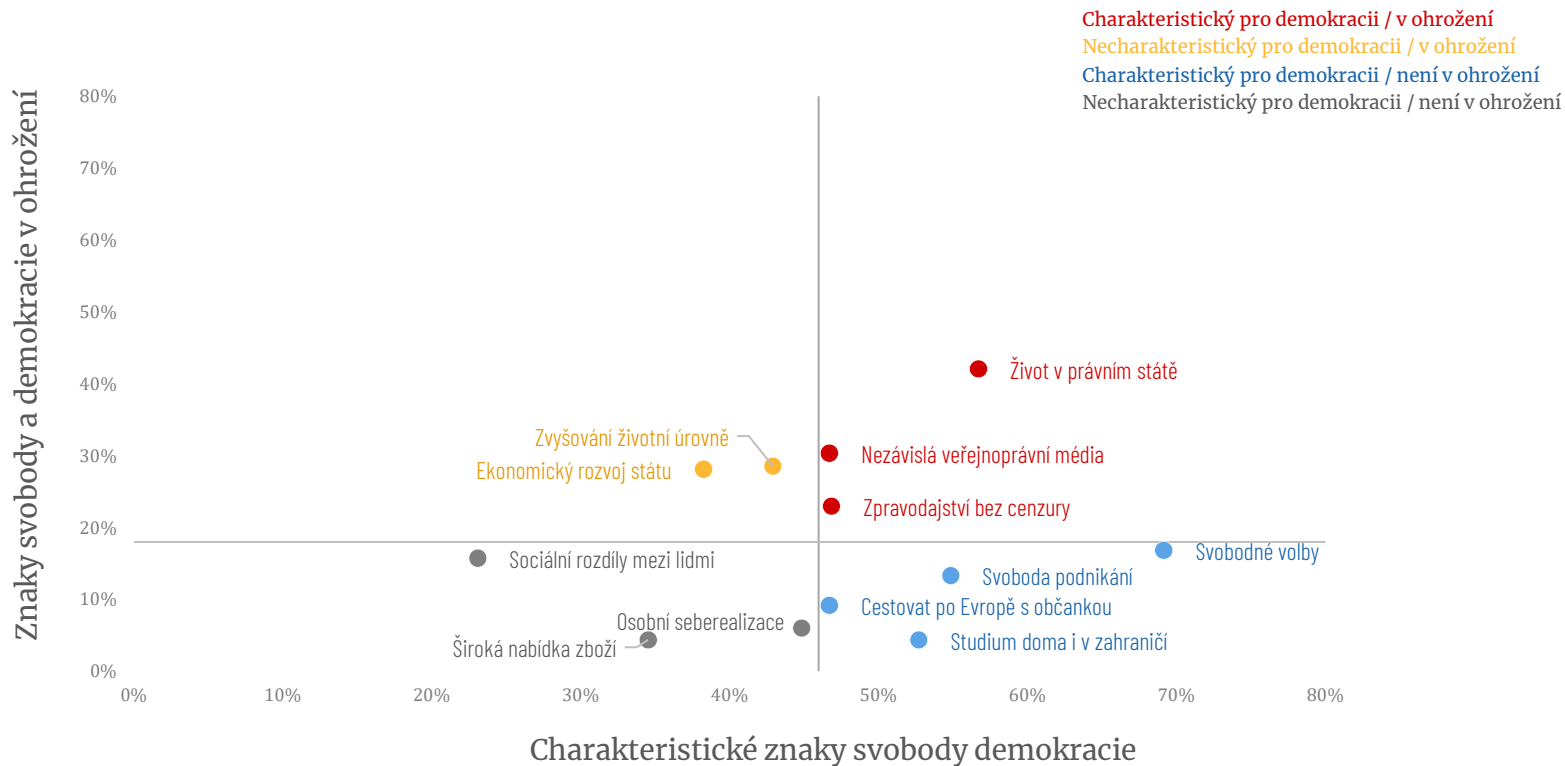
Pocit ohrožení svobody a demokracie dle stranických preferencí

Ohrožení svobody a demokracie vnímají **silněji voliči demokratické opozice** a příznivci stran **Volný blok, SPD a TSS**. Naopak příznivci vládních stran – ANO a ČSSD – nevnímají ohrožení demokracie tak silně.

Znaky svobody a demokracie v ohrožení

Znaky demokracie a míra jejich ohrožení

Ohrožení svobody a demokracie

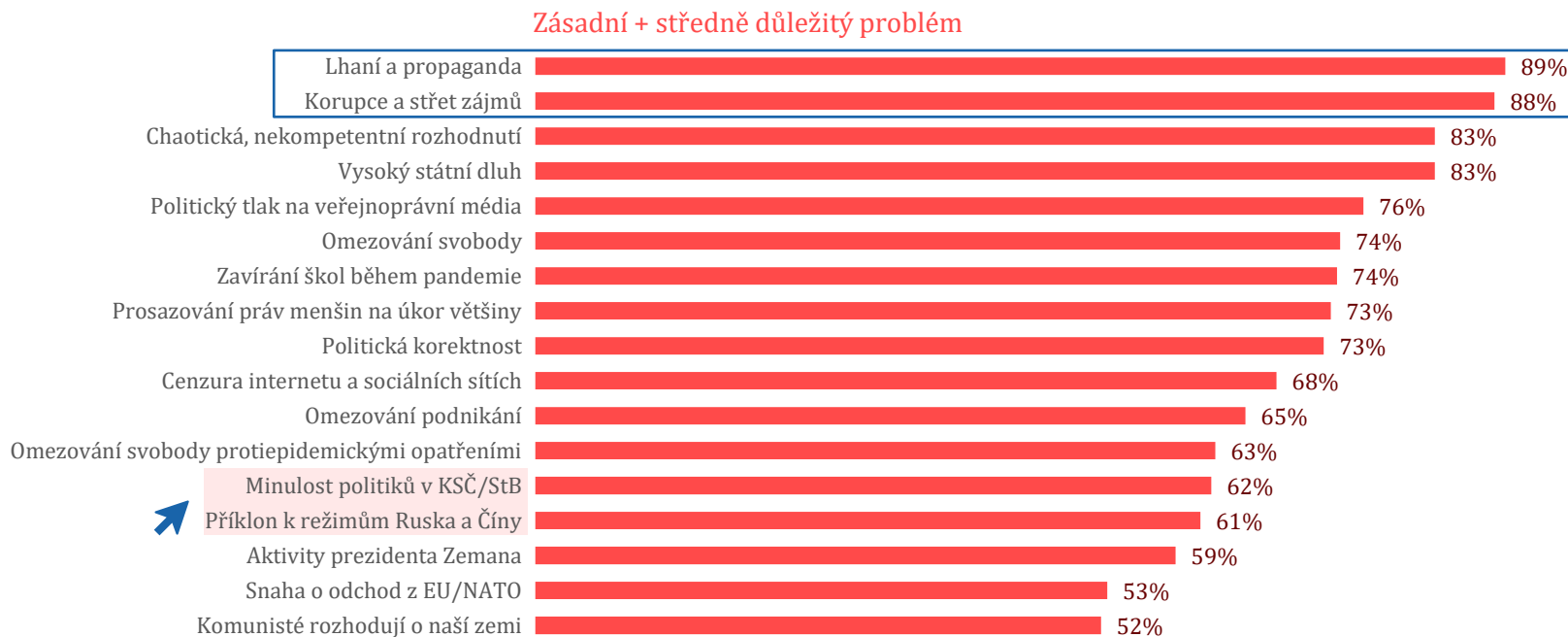
Ano, vnímám ohrožení svobody a demokracie.

Problémy současné české společnosti

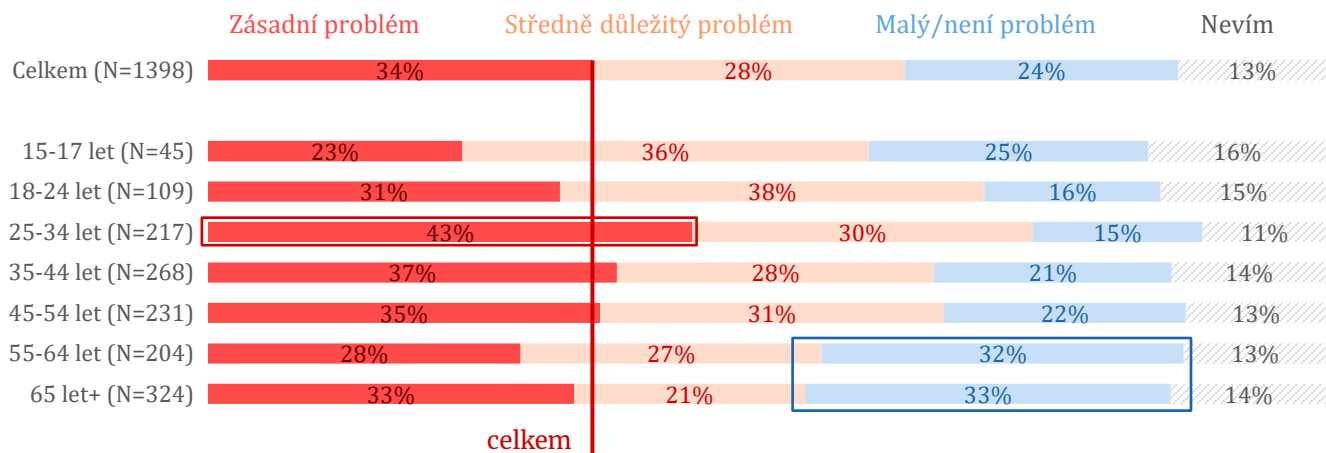
Problémy české společnosti

9 z 10 Čechů považuje lhaní, propagandu, korupci a střet zájmů politiků za zásadní nebo alespoň středně důležitý problém dnešní české společnosti.

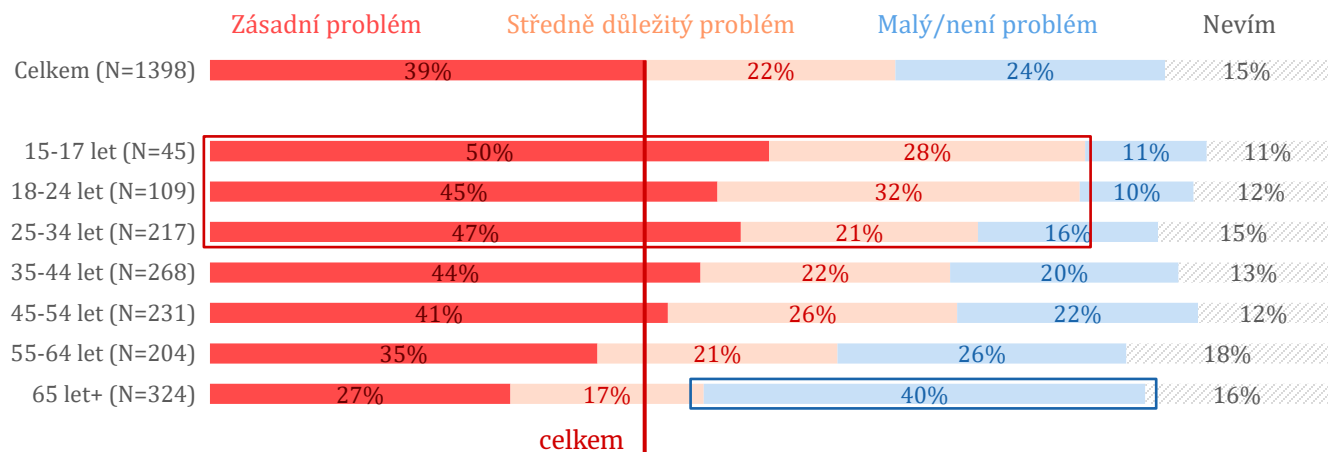
Minulost politiků v KSČ / StB v detailu

Mladí lidé ve věku 25 až 34 let považují minulost politiků v KSČ / StB za problém častěji než celková populace ČR. Nejstarší občané ve věku 55 až 65 let a více naopak častěji než celková populace tvrdí, že minulost politiků je malým až žádným problémem pro českou společnost.

Příklon k režimům Ruska a Číny v detailu

Mladí lidé ve věku od 18 do 34 let častěji než zbytek ČR vnímají příklon k režimům Ruska a Číny jako zásadní či středně důležitý problém. Naopak podle občanů **starších 65 let** je toto **malým, nebo žádným** problémem pro českou společnost.

Problémy české společnosti v detailu

Téma, které rezonuje jako důležité **napříč všemi skupinami** je **lhaní a propaganda**.

Příznivci vlády naopak nevnímají téměř žádné téma jako zásadní problém, častěji o tématech říkají, že jsou malý nebo středně důležitý problém.

Voliči PirSTAN, SPOLU, Zelení

Témata demokratické opozice jsou vnímána jako zásadní spíše mladými lidmi a lidmi s vyšším vzděláním (SŠ, VŠ). Témata jako komunistická minulost, aktivity Zemana či odchod z EU/NATO jsou pak důležitá pro občany v Praze a Středních Čechách.

Voliči SPD, TSS, Volný blok, KSČM, Přísaha

Omezování svobody v důsledku pandemie a zavírání škol během pandemie rezonuje silněji mezi ženami / osobami na rodičovské dovolené a také mimo Prahu (Morava). Cenzura a politická korektnost pak rezonuje jako zásadní problém silněji mezi staršími občany.

Shrnutí

DĚKUJI ZA POZORNOST

Vít Pavliš

Client Service Specialist

m (+420) 777 031 594

e vit.pavlis@nms.cz

Stanislav Radocha

Client Service Manager

m (+420) 721 654 843

e stanislav.radocha@nms.cz

Tereza Friedrichová

Analyst

m (+420) 733 610 461

e tereza.friedrichova@nms.cz

nms

MARKET RESEARCH

nms

MARKET RESEARCH